

Försäkrings- och skadeståndsrättsliga frågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet knappt 20 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden år 2006 rörande försäkringsrättsliga och skadeståndsrättsliga frågor.

De försäkringsrättsliga frågorna rör ersättningsnivån i rättsskyddsförsäkringar, överfallsskyddet i hemförsäkringar, nedsättning av försäkringsersättning, information vid försäkringsfall, könsneutrala försäkringspremier, trafikförsäkringen i framtiden, försäkringsbolagens insyn i belastningsregistret, jämkning av trafikskadeersättning och handläggningen av trafikskadeärenden m.m.

De skadeståndsrättsliga frågorna gäller skadeståndsansvar för atomskador, skadeståndsansvar för multinationella företag och hundägares skadeståndsansvar.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet finns 15 reservationer och 5 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	5
Inledning	5
Ersättningsnivån i rättsskyddsförsäkringar	5
Överfallsskyddet i hemförsäkringar	6
Nedsättning av försäkringsersättning	7
Information vid försäkringsfall	8
Könsneutrala försäkringspremier	9
Trafikförsäringen i framtiden	11
Försäkringsbolagens insyn i belastningsregistret	13
Jämkning av trafikskadeersättning	14
Handläggning av trafikskadeärenden m.m.	15
Skadeståndsansvar för atomskador	17
Skadeståndsansvar för multinationella företag	19
Hundägares skadeståndsansvar	20
Reservationer	22
1. Ersättningsnivån i rättsskyddsförsäkringar, punkt 1 (s, v)	22
2. Överfallsskyddet i hemförsäkringar, punkt 2 (s)	22
3. Överfallsskyddet i hemförsäkringar, punkt 2 (v)	23
4. Nedsättning av försäkringsersättning, punkt 3 (v)	24
5. Information vid försäkringsfall, punkt 4 (v)	24
6. Könsneutrala försäkringspremier, punkt 5 (v)	25
7. Trafikförsäringen i framtiden, punkt 6 (s, v)	25
8. Trafikförsäringen i framtiden, punkt 6 (mp)	26
9. Försäkringsbolagens insyn i belastningsregistret, punkt 7 – motiveringen (s)	27
10. Försäkringsbolagens insyn i belastningsregistret, punkt 7 (mp)	27
11. Jämkning av trafikskadeersättning, punkt 8 (mp)	27
12. Handläggning av trafikskadeärenden m.m., punkt 9 (s, mp)	28
13. Handläggning av trafikskadeärenden m.m., punkt 9 (v)	29
14. Skadeståndsansvar för atomskador, punkt 10 (mp)	30
15. Skadeståndsansvar för multinationella företag, punkt 11 (mp)	30
Särskilda yttranden	32
1. Nedsättning av försäkringsersättning och Information vid försäkringsfall, punkterna 3 och 4 (s)	32
2. Könsneutrala försäkringspremier, punkt 5 (s)	32
3. Könsneutrala försäkringspremier, punkt 5 (mp)	32
4. Jämkning av trafikskadeersättning, punkt 8 (s)	33
5. Skadeståndsansvar för atomskador, punkt 10 (s)	33
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	34
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	34

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Ersättningsnivån i rättsskyddsförsäkringar**
Riksdagen avslår motion 2006/07:C298.
Reservation 1 (s, v)
2. **Överfallsskyddet i hemförsäkringar**
Riksdagen avslår motion 2006/07:C228.
Reservation 2 (s)
Reservation 3 (v)
3. **Nedsättning av försäkringsersättning**
Riksdagen avslår motion 2006/07:Ju312 yrkande 1.
Reservation 4 (v)
4. **Information vid försäkringsfall**
Riksdagen avslår motion 2006/07:C230.
Reservation 5 (v)
5. **Könsneutrala försäkringspremier**
Riksdagen avslår motion 2006/07:C285.
Reservation 6 (v)
6. **Trafikförsäkringen i framtiden**
Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C302 och 2006/07:Sf296 yrkande 8.
Reservation 7 (s, v)
Reservation 8 (mp)
7. **Försäkringsbolagens insyn i belastningsregistret**
Riksdagen avslår motion 2006/07:T420 yrkande 5.
Reservation 9 (s) – motiveringen
Reservation 10 (mp)
8. **Jämkning av trafikskadeersättning**
Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C291 och 2006/07:T420 yrkande 14.
Reservation 11 (mp)
9. **Handläggning av trafikskadeärenden m.m.**
Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C221 yrkandena 1–4 och 2006/07:C247.
Reservation 12 (s, mp)
Reservation 13 (v)

10. Skadeståndsansvar för atomskador

Riksdagen avslår motion 2006/07:N345 yrkande 5.

Reservation 14 (mp)

11. Skadeståndsansvar för multinationella företag

Riksdagen avslår motion 2006/07:C317 yrkandena 1 och 2.

Reservation 15 (mp)

12. Hundägares skadeståndsansvar

Riksdagen avslår motion 2006/07:C265.

Stockholm den 29 mars 2007

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s), Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Johan Löfstrand (s), Andreas Norlén (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Christine Jönsson (m), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s), Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp), Eva Sonidsson (s) och Maria Lundqvist-Brömster (fp).

Utskottets överväganden

Inledning

I betänkandet behandlar utskottet knappt 20 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden år 2006 rörande försäkringsrättsliga och skadeståndsrättsliga frågor. Förslagen i motionerna återfinns i *bilagan*.

De försäkringsrättsliga frågorna rör ersättningsnivån i rättsskyddsförsäkringar, överfallsskyddet i hemförsäkringar, nedsättning av försäkringsersättning, information vid försäkringsfall, könsneutrala försäkringspremier, trafikförsäkringen i framtiden, försäkringsbolagens insyn i belastningsregistret, jämkning av trafikskadeersättning och handläggningen av trafikskadeärenden m.m.

De skadeståndsrättsliga frågorna gäller skadeståndsansvar för atomskador, skadeståndsansvar för multinationella företag och hundägares skadeståndsansvar.

Företrädare för Nackskadeförbundet har inför utskottet framfört synpunkter med anknytning till förslagen i vissa motioner.

Ersättningsnivån i rättsskyddsförsäkringar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som rör ersättningsnivån i rättsskyddsförsäkringar.

Jämför reservation 1 (s, v).

Bakgrund

Med rättsskyddsförsäkring avses en försäkring som ersätter försäkringstagarens kostnader för det rättsliga förfarandet i tvister som han eller hon är inblandad i. Rättsskyddsförsäkringar ingår som en del av de hemförsäkringar som säljs i Sverige. Samtliga försäkringsbolag har en begränsning för hur stor ersättning som kan betalas ut. Gränsen ligger vanligen mellan 75 000 kr och 200 000 kr. När försäkringen tas i anspråk får de försäkrade betala en självrisk på vanligtvis 20 % av kostnaderna, dock lägst 1 000 kr.

Enligt 10 § rättshjälpslagen (1996:1619) får rättshjälp inte beviljas i en angelägenhet som rör trafikskadeersättning enligt trafikskadelagen (1975:1410) eller som rör skadestånd som skall betalas från en ansvarsförsäkring.

Motionen

Sven-Erik Österberg och Hans Hoff (båda s) anför i motion C298 att ersättningsnivåerna i rättsskyddsförsäkringen är alldeles för låga. Rättsskyddsbeloppet, som i de flesta försäkringsvillkor är omkring 100 000 kr, har under de senaste 20 åren endast justerats marginellt medan kostnaderna för en process ökat kraftigt. Som exempel på utsatta grupper nämner motionärerna trafikskadade som driver processer mot sina försäkringsbolag. I motionen begärs ett tillkännagivande om behovet av att höja ersättningsnivåerna i rättsskyddsförsäkringar.

Utskottets ställningstagande

Ersättningsnivån i rättsskyddsförsäkringar är en del av själva avtalet mellan försäkringstagaren och försäkringsbolaget. Utskottet är inte berett att ställa sig bakom en ordning som skulle innebära att ersättningsnivåerna regleras i lag. Självriskens storlek och beloppsbegränsningarna måste således även framgent vara en del av försäkringsavtalet, vars innehåll inte kan regleras genom lagstiftning. Utskottet förutsätter dock att försäkringsbranschen i rimlig utsträckning är lyhörd inför försäkringstagarnas önskemål om ändringar i försäkringsvillkoren, även när det gäller ersättningsnivåerna.

Med det anförda föreslår utskottet att motion C298 avslås.

Överfallsskyddet i hemförsäkringar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om överfallsskyddet i hemförsäkringar.

Jämför reservationerna 2 (s) och 3 (v).

Bakgrund

En hemförsäkring är en konsumentförsäkring, och bestämmelser om sådana försäkringar finns i 2–7 kap. försäkringsavtalslagen (2005:104). Reglerna är tvingande till försäkringstagarens förmån. En hemförsäkring består normalt av flera olika delar som dels kan ersätta skador på privat egendom, dels ge ersättning om försäkringstagaren själv skadas eller blir skadeståndsskyldig.

Motionen

Egon Frid m.fl. (v) konstaterar i motion C228 att en hemförsäkring inte täcker skador orsakade av våld i hemmet. Detta beror på att många försäkringsbolag har gjort undantag i försäkringsvillkoren för rätten till ersättning när försäkringstagaren utsatts för våld i hemmet av närstående. Motionärerna anser att det är beklagligt att frågan inte berördes i lagstift-

ningsärendet om en ny försäkringsavtalslag. Enligt motionärerna är det tydligt att avtalsfriheten i detta fall vilar på en manlig norm, vilket leder till oacceptabla konsekvenser för kvinnor och barn som blivit misshandlade av sina familjemedlemmar. Motionärerna anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till lagstiftning som innebär att överfallsskyddet i hemförsäkringen även skall gälla för personer som utsätts för våld av en medförsäkrad familjemedlem.

Utskottets ställningstagande

En bärande princip på försäkringsområdet är att hemförsäkringar skyddar den försäkrade och hans eller hennes närmaste, som är bosatta på samma adress, men inte för skador man orsakat varandra inom kretsen, t.ex. genom våld. Anledningen till denna princip är bl.a. att det är svårt att utreda sådana försäkringshändelser och att försäkringsbolagets regressmöjlighet skulle leda till att den ekonomiska förlusten skulle stanna just i den krets försäkringen är avsedd att skydda. Här bör också framhållas att en påstådd gärningsmans identitet alltid torde vara känd om det påstådda våldet utövas i hemmet av närstående. Det finns därför goda möjligheter att få ansvarsfrågorna prövade såväl i straffrättsligt som skadeståndsrättsligt hänseende.

Utskottet vill vidare erinra om att det i de situationer som motionären beskriver också kan finnas möjligheter till ersättning från Brottsoffermyndigheten.

Med det anförda föreslår utskottet att motion C228 avslås.

Nedsättning av försäkringsersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om nedsättning av försäkringsersättning. Utskottet hänvisar till innehållet i gällande lagstiftning.

Jämför reservation 4 (v) och särskilt yttrande 1 (s).

Bakgrund

I försäkringsavtalslagen (2005:104) finns tvingande bestämmelser om bl.a. individuell personförsäkring. Lagen innehåller bestämmelser om vad som skall gälla vid framkallande av försäkringsfallet från den försäkrades sida. Enligt 12 kap. 9 § gäller att om den försäkrade vid sjuk- eller olycksfallsförsäkring genom grov vårdslöshet har framkallat ett försäkringsfall eller förvärrat dess följder, kan ersättningen sättas ned såvitt angår honom efter vad som är skäligt med hänsyn till hans förhållanden och omständigheterna i övrigt. I förarbetena uttalas att med tanke på att det gäller person-

skada bör bedömningen vara mer tolerant mot den skadelidande än vid skadeförsäkring. Humanitära och sociala hänsyn kan tala för att viss försäkringsersättning normalt utgår (prop. 2003/04:150 s. 530 f.).

Motionen

Lars Ohly m.fl. (v) anför i motion Ju312 att ett brottsoffer i många fall kan drabbas av allvarliga ekonomiska konsekvenser. De allra flesta har en hemförsäkring som täcker olika ekonomiska förluster. Många försäkringsbolag friskriver sig dock från det ekonomiska ansvaret i fall där offret t.ex. betett sig på ett visst sätt. I motionen begärs ett tillkännagivande om att det bör göras en översyn av försäkringsbolagens försäkringsvillkor för att undvika oskäliga villkor (yrkande 1).

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan inte finna annat än att bestämmelserna i försäkringsavtalslagen om nedsättning av försäkringsersättning för personskada vid framkallande av försäkringsfall har en ändamålsenlig utformning. Enligt utskottets mening finns det därför inte skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motion Ju312 yrkande 1, varför den bör avslås.

Information vid försäkringsfall

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om information vid försäkringsfall.

Jämför reservation 5 (v) och särskilt yttrande 1 (s).

Bakgrund

Enligt 10 kap. 7 § försäkringsavtalslagen (2005:104) skall försäkringsbolaget när ett försäkringsfall har inträffat i skälig omfattning informera försäkringstagaren och andra som har anspråk mot bolaget om sådana förhållanden rörande försäkringen som det är av betydelse för dem att känna till. Om försäkringsbolaget får kännedom om ett försäkringsfall som utgörs av försäkringstagarens död, skall det genast underrätta dödsboet om försäkringsfallet.

I förarbetena uttalas bl.a. att det inte är ovanligt att försäkringsbolagen själva saknar relevanta upplysningar och att det är oklart i vad mån sådana kan inhämtas på ett inte alltför betungande sätt. På grund härav valde regeringen att inte föreslå en för bolagen mer långtgående skyldighet att rutinemässigt underrätta dödsbon om utfallande personförsäkringar. I propositionen aviserade regeringen att man avsåg att följa frågan och vid behov återkomma till riksdagen (prop. 2003/04:150 s. 239).

Motionen

Anita Brodén (fp) påpekar i motion C230 att ett försäkringsbolag inte har någon skyldighet att hålla sig informerade om när en person avlider som har tecknat en försäkring hos bolaget. Försäkringsbolagen är inte heller skyldiga att meddela efterlevande om utfallande försäkringar. Motionären begär ett tillkännagivande om att det i försäkringsavtalslagen införs regler om samordning mellan myndigheter och automatisk försäkringsutbetalning till efterlevande.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärens uppfattning att det inte är tillfredsställande att dödsbon riskerar att gå miste om sina rättigheter enligt den avlidnes försäkringar på grund av att dödsboet saknar kännedom om sådana försäkringar.

Som redovisats ovan har emellertid försäkringsbolagen fr.o.m. den 1 januari 2006 en skyldighet att underrätta dödsbon om utfallande personförsäkringar när de har fått kännedom om ett försäkringsfall som utgörs av försäkringstagarens död. I enlighet med vad regeringen påpekade i propositionen med förslag till ny försäkringsavtalslag är det inte ovanligt att försäkringsbolagen själva saknar relevanta upplysningar om vilka individer som omfattas av en försäkring i egenskap av försäkrade, t.ex. vid kollektivavtalsgrundade försäkringar. Utskottet förutsätter att regeringen i enlighet med vad som utlovades våren 2005 i propositionen med förslag till ny försäkringsavtalslag noga följer frågan och vid behov återkommer till riksdagen.

På grund av det anförda är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motion C230, varför den bör avslås.

Könsneutrala försäkringspremier

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avslår ett motionsyrkande med krav på att försäkringspremierna skall vara könsneutrala. Utskottet hänvisar till pågående beredningsarbete.

Jämför reservation 6 (v) och särskilda yttrandena 2 (s) och 3 (mp).

Motionen

Egon Frid m.fl. (v) begär i motion C285 att regeringen snarast återkommer till riksdagen med lagförslag som innebär ett förbud mot könsdiskriminerande försäkringar.

EG-rätten

I december 2004 antogs EG-direktivet om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster. Syftet med direktivet är att fastställa en ram för bekämpning av könsdiskriminering när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster, för att i medlemsstaterna genomföra principen om likabehandling av kvinnor och män.

Förbudet mot diskriminering gäller även vid tillhandahållande av försäkringar och andra finansiella tjänster. Medlemsstaterna skall se till att användningen av kön som en faktor vid beräkningen av premier och ersättningar i samband med försäkringar och därmed sammanhängande finansiella tjänster inte resulterar i att skillnader uppstår i enskilda personers premier och ersättningar i alla nya kontrakt som ingås senast efter den 21 december 2007. Dock får medlemsstaterna besluta att före den 21 december 2007 tillåta proportionerliga skillnader i enskilda personers premier och ersättningar om användningen av kön är en avgörande faktor vid en riskbedömning som grundas på relevanta och korrekta försäkringstekniska och statistiska uppgifter. Medlemsstaterna skall i så fall meddela kommissionen detta. En medlemsstat som väljer att tills vidare tillåta skillnader skall se över sitt beslut fem år efter den 21 december 2007.

Kommissionen avser också att tillsätta en särskild arbetsgrupp för fortsatt behandling av försäkringsfrågan.

Tidigare behandling m.m.

Diskrimineringskommittén överlämnade i maj 2004 delbetänkandet (SOU 2004:55) Ett utvidgat skydd mot könsdiskriminering. I utredningsbetänkandet övervägdes bl.a. om ytterligare åtgärder är nödvändiga eller lämpliga med hänsyn till tre EG-direktiv om könsdiskriminering. Vad gäller lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering föreslog utredningen att diskrimineringsgrunden kön läggs till i förbuden som gäller i fråga om bl.a. varor och tjänster. Förbudet mot könsdiskriminering i fråga om tjänster föreslogs omfatta bl.a. försäkringstjänster.

Därefter beslutade regeringen om proposition 2004/05:147 Ett utvidgat skydd mot könsdiskriminering. I propositionen anförde regeringen att utgångspunkten är att diskriminering i fråga om försäkringstjänster är oacceptabelt och att detta gäller oberoende av vad som följer av EG-rättens utformning och minimikraven i det nya EG-direktivet. Vidare redovisades att Diskrimineringskommitténs förslag om diskrimineringsförbud beträffande försäkringar fått en hel del kritik vid remissbehandlingen och att Sverige i förhandlingarna om förslaget till EG-direktivet om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster agerade med ambitionen att få till stånd ett tydligt diskrimineringsförbud i fråga om försäkringar. Som flera av remissinstanserna framhållit måste emellertid, anförde regeringen vidare, principerna

för vad som skall anses vara diskriminering och utformningen av ett diskrimineringsförbud vad gäller försäkringar analyseras mer än vad som hittills gjorts.

Regeringen anförde att det också finns skäl att närmare analysera förutsättningarna för och eventuella konsekvenser av en händelseutveckling där försäkringsbolagen i Sverige förändrar sina beräkningsgrunder men där motsvarande åtgärder inte samtidigt vidtas i andra medlemsstater i EU. Mot den redovisade bakgrunden ansåg regeringen att frågan måste utredas ytterligare, och något förslag till lagstiftning som gäller försäkringstjänster lades därför inte fram i propositionen. Regeringen redovisade att den avser att skyndsamt vidta de åtgärder som krävs för att ta fram ett fullgott beredningsunderlag i frågan om införandet av ett förbud mot könsdiskriminerande försäkringar, inbegripet vilka konsekvenser ett sådant förbud skulle kunna få. Vidare uttalades att regeringen även kommer att följa den fortsatta utvecklingen inom EU. Vad regeringen sålunda anförde föranledde inga erinringar från riksdagens sida (bet. 2004/05:AU7, rskr. 267).

När lagutskottet senast våren 2006 behandlade motioner om könsneutrala försäkringspremier anförde utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande 2005/06:LU14 att försäkringspremier bör vara könsneutrala och att diskriminering i fråga om försäkringstjänster är oacceptabelt. Motionerna avstyrktes dock med hänvisning till att frågan var föremål för beredning inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet anser att försäkringspremier bör vara könsneutrala. Könstillhörighet är inte en acceptabel grund för att differentiera försäkringspremier. Sådan differentiering utgör diskriminering.

Enligt vad utskottet erfarit är frågan om införande av ett förbud mot könsdiskriminerande försäkringar, i enlighet med vad som anfördes i proposition 2004/05:147, alltjämt föremål för beredning inom Regeringskansliet. Utskottet anser att resultatet av det pågående beredningsarbetet inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagen. Motion C285 bör därför avslås.

Trafikförsäkringen i framtiden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör trafikförsäkringen i framtiden.

Jämför reservationerna 7 (s, v) och 8 (mp).

Bakgrund

Genom trafikskadelagen (1975:1410) åläggs varje motorfordonsägare att ha trafikförsäkring för sitt fordon. Ersättning betalas ur trafikförsäkringen så snart någon i fordonet skadats. Både förare och passagerare har rätt till ersättning. Dessutom utgår ersättning ur trafikförsäkringen till andra, t.ex. cyklister och fotgängare, som skadas till följd av trafik med fordonet. Full ersättning utgår för alla personskador, oberoende av om någon har skuld till olyckan eller inte. Ersättning till förare och passagerare betalas ur det egna fordonets trafikförsäkring även om skadorna skulle ha uppkommit vid en kollision med ett annat fordon. Om skadorna har orsakats genom vållande i samband med förandet av ett annat fordon, kan det försäkringsbolag som har betalat ut ersättningen kräva den tillbaka från försäkringen för det andra fordonet.

Den ersättning som skall utgå från trafikförsäkringen skall bedömas med ledning av vad som föreskrivs i 5 kap. skadeståndslagen (1972:207) och lagen (1973:213) om ändring av skadeståndslivräntor. Detta innebär bl.a. att trafikskadeersättning till den som orsakats personskada i följd av trafik med motordrivet fordon skall omfatta ersättning för sjukvårdskostnader och andra utgifter, inkomstförlust samt ideell skada. Av 5 kap. 3 § skadeståndslagen följer emellertid att man vid bestämmande av ersättning för inkomstförlust skall avräkna förmån som den skadelidande med anledning av förlusten har rätt till i form av ersättning som betalas på grund av obligatorisk försäkring enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller på grund av lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller någon annan likartad förmån. Avräkning skall också göras för pension eller annan periodisk ersättning eller sjuklön, om förmånen betalas av en arbetsgivare eller på grund av en försäkring som är en anställningsförmån.

Alkolåsutredningen föreslog i delbetänkandet (SOU 2005:72) Alkolås – nyckel till nollvisionen, att trafikskadornas kostnader i sin helhet skall överföras till trafikförsäkringen.

I budgetpropositionen för år 2007 uttalade regeringen att den har för avsikt att föreslå att statens kostnader för trafikskadades sjukpenning, sjukersättning och aktivitetsersättning skall överföras till trafikförsäkringen (prop. 2006/07:1).

Motionerna

Carina Moberg m.fl. (s) är i motion C302 kritiska till regeringens avsikt att föra över kostnader för sjukskrivning i samband med trafikolyckor till trafikförsäkringen. Detta innebär en privatisering av en betydande del av sjukförsäkringssystemet som står i motsats till den generella socialförsäkring som vi har i dag. Den allmänna sjukförsäkringen har funnits i 50 år, och den ger varje medborgare som drabbas av sjukdom, oavsett anledning, rätt till ersättning. Socialförsäkringar är starkt omfördelande, inkomstrelaterande och utjämnar kostnaderna för olika riskgrupper. När alla ryms inom

samma försäkring blir det behov som styr och fördelar, inte ekonomiska intressen. Motionärerna begär ett tillkännagivande om vikten av att trafikförsäkringen behålls som en generell försäkring.

Gunvor G Ericson m.fl. (mp) redovisar i motion Sf296 att Alkolåsutredningen bl.a. föreslog att det ekonomiska ansvaret för trafikolyckor skulle överföras till trafikförsäkringen där alkolås skulle vara ett kriterium för lägre försäkringspremier. I motionen föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning som ges i uppdrag att se över den praktiska utformningen av trafikförsäkringen utifrån Alkolåsutredningens förslag (yrkande 8).

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens initiativ att överföra statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning till trafikförsäkringen. Enligt utskottets bedömning kommer en reform av trafikförsäkringen att medföra stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad rehabilitering och minskade skadekostnader. Både staten och fordonsägarna kan alltså tjäna på att trafikförsäkringen tar över ansvaret för skadekostnaderna. Genom att försäkringsbolagen hanterar hela skadekostnaden premieras försäkringstagare med lågt riskbeteende samtidigt som premierna kan hållas nere.

En överföring av kostnaderna för trafikskadorna till trafikförsäkringen kräver emellertid ytterligare överväganden, och utskottet förutsätter att regeringen utan något formellt tillkännagivande från riksdagens sida så snart som möjligt kommer att initiera ett sådant arbete.

Med det anförda föreslår utskottet att motionerna C302 och Sf296 yrkande 8 avslås.

Försäkringsbolagens insyn i belastningsregistret

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion med förslag om att försäkringsbolagen bör ges insyn i belastningsregistret.

Jämför reservationerna 9 (s) och 10 (mp).

Bakgrund

Alkolåsutredningen föreslog i delbetänkandet (SOU 2005:72) Alkolås – nyckel till nollvisionen, bl.a. att försäkringsbolagen bör ges tillgång till information om trafikbrott för att bättre kunna differentiera premierna efter skaderisk.

Motionen

Karin Svensson Smith m.fl. (mp) anför i motion T420 att försäkringsbolagen redan i dag gör riskbedömningar av enskilda försäkringstagare vid tecknandet av trafikförsäkringar. Men eftersom försäkringsbolagen inte har tillgång till information från belastningsregistret blir bedömningen av skaderisken grov och leder till att skötsamma bilister betalar för höga premier. En större möjlighet till sakligt grundad differentiering vid premiesättningen skulle skapa större utrymme för lägre premier för försäkringstagare som vidtar aktiva säkerhetsåtgärder genom att t.ex. installera alkoholås. Mot den redovisade bakgrunden begärs ett tillkännagivande om att försäkringsbolagen i enlighet med vad Alkoholutredningen föreslagit bör ges insyn i belastningsregistren (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Utskottet förutsätter att motionsfrågan om möjligheter till ytterligare differentiering av premierna efter skaderisk än vad som kan göras i dag kommer att bli föremål för närmare överväganden inom ramen för det i föregående avsnitt redovisade arbetet med den framtida trafikförsäkringen. Motion T420 yrkande 5 bör därför avslås.

Jämkning av trafikskadeersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med krav på ytterligare möjligheter att jämka trafikskadeersättning till förare som varit rattfull. Utskottet hänvisar till pågående beredningsarbete.

Jämför reservation 11 (mp) och särskilt yttrande 4 (s).

Bakgrund

Trafikskadeersättning kan enligt 12 § första stycket trafikskadelagen (1975:1410) jämkas om den skadelidande uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet har medverkat till skadan. Om föraren har gjort sig skyldig till rattfylleri kan ersättningen till honom även jämkas om han har medverkat till skadan genom vårdslöshet som inte är grov.

Motionerna

Marietta de Pourbaix-Lundin (m) anför i motion C291 att jämkning av ersättning i dag endast kan ske om körningen varit vårdslös. Enligt motionären är det i högsta grad vårdslöst att köra bil berusad. Motionären yrkar ett tillkännagivande om att det bör införas en möjlighet att jämka trafikskadeersättningen om föraren varit rattfull.

Ett likalydande krav framställs i motion T420 av Karin Svensson Smith m.fl. (mp) (yrkande 14).

Pågående arbete

I november 2005 gav Justitiedepartementet en sakkunnig person i uppdrag att bl.a. överväga om det finns behov att ändra bestämmelserna om jämkning av skadestånd och trafikskadeersättning till förare som gjort sig skyldig till trafiknykterhetsbrott. Arbetet har redovisats i departementspromemorian (Ds 2006:12) Trafikförsäkringsfrågor m.m. I promemorian anförs att vissa skäl kan tala för att ge trafiknykterhetsbrottet större betydelse än för närvarande enligt reglerna om jämkning av ersättning i trafikskadelagen. Att sätta ned ersättningen redan på den grund att den skadelidande har begått ett trafiknykterhetsbrott skulle dock, enligt promemorian, innebära ett alltför stort avsteg från vedertagna ersättningsrättsliga principer och kunde i vissa fall leda till alltför stränga resultat. Enligt promemorian är en rimlig kompromiss att presumera oaktsamhet hos den rattfulle när han eller hans egendom skadas i samband med färden; ersättningen jämkas om inte presumptionen motbevisas. Vidare bör ett förtydligande tillägg göras i jämkningsregeln om att rattfylleribrottet skall beaktas vid den skälighetsbedömning som föreskrivs.

Utskottets ställningstagande

Enligt vad utskottet erfarit från Justitiedepartementet är departementspromemorian för närvarande föremål för beredning inom departementet.

Utskottet anser att resultatet av det pågående beredningsarbetet inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagen. Motionerna C291 och T420 yrkande 14 bör därför avslås.

Handläggning av trafikskadeärenden m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör försäkringsbolagens handläggning av trafikskadeärenden m.m. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående beredningsarbete.

Jämför reservationerna 12 (s, mp) och 13 (v).

Motionerna

Egon Frid m.fl. (v) begär i motion C221 tillkännagivanden om att regeringen tillsätter en utredning i syfte att se över försäkringsbolagens handläggning av trafikskadeärenden (yrkande 1), granska försäkringsbolagens egna läkares roll vid skaderegleringen (yrkande 2) samt se över frågan om hur försäkringsbolagens handläggningstider skall bli kortare och mer förut-

sägbara (yrkande 3). Vidare begärs att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att rätten till omprövning av ersättningsbeslut skall gälla alla trafikskadade oavsett vilket år skadan inträffat (yrkande 4).

I motion C247 av Hans Hoff och Sven-Erik Österberg (båda s) föreslås ett tillkännagivande om en översyn av regelverket i syfte att stärka den skadades ställning i förhållande till försäkringsbolagen vid reglering av skador som uppkommit i trafiken.

Pågående arbete m.m.

Finansinspektionen överlämnade i januari 2003 rapporten (2003:1) Stärkt skydd för trafikskadade – åtgärder och förslag till regeringen. I rapporten lämnade Finansinspektionen bl.a. ett antal förslag till åtgärder när det gäller försäkringsbolagens rutiner för skaderegleringen och handläggningstiderna samt förslag som syftar till att öka och säkerställa kvaliteten i de medicinska bedömningarna.

Socialstyrelsen fick i sitt regleringsbrev för budgetåret 2003 i uppdrag att göra en översyn av sin roll beträffande tillsynen över de sakkunniga läkare som anlitas i försäkringsärenden. Under våren 2004 redovisade Socialstyrelsen sitt uppdrag i en rapport till regeringen. I rapporten föreslår Socialstyrelsen bl.a. att Trafikskadenämnden skall ges möjlighet att begära prövning av tvistiga, svårbedömda eller i övrigt principiella skadeärenden hos Socialstyrelsens rättsliga råd. Förslaget innebär att en oberoende expertvärdering kan ske av försäkringsläkarnas medicinska bedömningar, vilket i sig innebär en förbättrad rättssäkerhet för de skadelidande. I rapporten görs bedömningen att detta skulle vara ett bättre alternativ än att dessa läkare skulle ställas under Socialstyrelsens tillsyn.

Finansinspektionen presenterade i september 2005 rapporten (2005:7) Stärkt skydd för trafikskadade – en granskning av handläggningstider och information. I rapporten har Finansinspektionen följt upp sin tidigare rapport (2003:1) om stärkt skydd för trafikskadade. Syftet med undersökningen är främst att följa upp hur bolagen följer förslagen i Finansinspektionens föregående rapport och vilka resultat som bolagen har nått i arbetet med att uppnå en aktivare skadereglering och kortare handläggningstider.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet erinra om att enligt den nya försäkringsavtalslagen skall ett försäkringsbolag som har fått kännedom om ett försäkringsfall utan uppskov vidta de åtgärder som behövs för att försäkringsfallet skall kunna regleras. Regleringen skall ske skyndsamt och med beaktande av den ersättningsberättigades behöriga intressen. Därutöver vill utskottet erinra om att Högsta domstolen i rättsfallet NJA 2001 s. 657 gjort vissa principiella uttalanden i fråga om värderingen av de bedömningar som gjorts av försäkringsbolagets läkare och av den läkare som behandlat försäkringstagaren.

Utskottet kan konstatera att de frågor om försäkringsbolagens handläggning av trafikskadeärenden som behandlas i motionerna har varit föremål för uppmärksamhet i olika sammanhang genom rapporter från Finansinspektionen och Socialstyrelsen. Enligt vad utskottet erfarit från Regeringskansliet är rapporterna föremål för beredning inom Regeringskansliet.

Utskottet förutsätter att de frågeställningar som tas upp i motionerna beträffande försäkringsbolagens handläggning av trafikskadeärenden kommer att övervägas i samband med det fortsatta beredningsarbetet inom Regeringskansliet. Riksdagen bör således avslå motionerna C221 yrkandena 1–3 och C247.

Vad härefter gäller frågan som tas upp i motion C221 yrkande 4 – om rätten till omprövning av ersättningsbeslut oavsett när skadan inträffat – vill utskottet anföra följande. Sedan år 1976 finns en möjlighet till omprövning av skadestånd enligt 5 kap. 5 § skadeståndslagen. Enligt bestämmelsen kan, sedan frågan om ersättning avgjorts slutligt genom avtal eller dom, ersättningsfrågan omprövas om förhållandena som legat till grund för ersättningen har ändrats väsentligt. Före år 1976 var praxis inom försäkringsbranschen att ompröva skadefall vid väsentligt ändrade medicinska förhållanden. Branschens praxis var så allmänt vedertagen att den av Trafikskadenämnden har betraktats som en sedvanerätt. Branschens praxis tillämpas fortfarande när skadefallet har inträffat före år 1976 (se Bengtsson och Strömbäck, Skadeståndslagen – en kommentar, s. 272).

Utskottet kan alltså konstatera att försäkringsbranschens praxis från tiden före 1976 alltjämt tillämpas på skadefall som inträffat före år 1976. Det finns därför inte skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motion C221 yrkande 4, varför motionen även i denna del bör avslås.

Skadeståndsansvar för atomskador

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som rör skadeståndsansvar för atomskador. Utskottet hänvisar till pågående beredningsarbete.

Jämför reservation 14 (mp) och särskilt yttrande 5 (s).

Bakgrund

Regler om ansvar för skador som uppkommer i samband med verksamhet inom atomanläggningar finns i atomansvarighetslagen (1968:45). Lagen bygger på Sveriges internationella åtaganden.

De konventioner som binder Sverige, och som har arbetats fram inom OECD, är Pariskonventionen om skadeståndsansvar på atomenergins område från 1960 och den därtill kompletterande tilläggskonventionen från 1963 (med ändringsprotokoll antagna 1964 och 1982). En motsvarande internationell ansvarsreglering på området är Wienkonventionen om skade-

ståndsansvar för atomskada, vilken har tagits fram inom ramen för FN:s atomenergiorgan IAEA. Till den konventionen är endast stater som står utanför Paris- och tilläggskonventionen parter.

Pariskonventionen och den därtill hörande tilläggskonventionen har, genom ändringsprotokoll som antogs 2004, ändrats på flera viktiga punkter. Enligt ändringsprotokollen har t.ex. ansvarsnivån höjts avsevärt och uttrycks nu som ett lägsta godtagbart belopp som måste vara täckt av försäkring eller annan ekonomisk garanti. Denna lösning innebär att det numera finns en uttrycklig möjlighet för konventionsstaterna att införa ett obegränsat skadeståndsansvar för anläggningsinnehavare.

Motionen

Maria Wetterstrand m.fl. (mp) anför i motion N345 att reaktorägarnas skadeståndsansvar skall vara obegränsat. Det måste också finnas en hög betalningsförmåga om t.ex. reaktorägaren går i konkurs. Enligt motionärerna bör kravet på betalningsförmåga i händelse av skada höjas kraftigt till 70 miljarder kronor per reaktor. I motionen föreslås ett tillkännagivande om att det bör införas ett obegränsat skadeståndsansvar vid kärnkraftsolyckor (yrkande 5).

Pågående arbete

Regeringen beslutade i november 2004 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av atomansvaret (dir. 2004:160). I utredningens uppdrag ingick bl.a. att särskilt överväga hur ett obegränsat ansvar för innehavare av kärntekniska anläggningar bör genomföras i svensk rätt samt att föreslå till vilken nivå detta ansvar skall vara täckt av försäkring eller annan finansiell säkerhet. I april 2006 redovisades arbetet i utredningsbetänkandet (SOU 2006:43) Översyn av atomansvaret.

Av betänkandet framgår att utredningens överväganden har lett fram till slutsatsen att Sverige bör tillträda ändringsprotokollen till Pariskonventionen och den därtill hörande tilläggskonventionen eftersom de medför en uppenbar förbättring av det ersättningsrättsliga skyddet vid radiologiska olyckor. Utredningen föreslår bl.a. att det för innehavaren av en kärnteknisk anläggning i Sverige som huvudregel skall införas ett obegränsat skadeståndsansvar med finansiell täckning upp till 1 500 miljoner euro. Ett tillträde till ändringsprotokollen innebär enligt utredningen att även lagstiftningen måste anpassas och flera centrala bestämmelser ändras för att svensk rätt skall stå i överensstämmelse med de helt eller delvis nya åtagandena som följer av de reviderade konventionsbestämmelserna. Förslag till sådana ändringar lämnas i utredningsbetänkandet.

Utredningsbetänkandet har remissbehandlats och är föremål för beredning inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Av vad som redovisats ovan framgår att Atomansvarsutredningen bl.a. föreslår att det för innehavaren av en kärnteknisk anläggning i Sverige som huvudregel skall införas ett obegränsat skadeståndsansvar. Vidare framgår att utredningens förslag är föremål för beredning inom Regeringskansliet.

Enligt utskottets mening bör resultatet av det fortsatta beredningsarbetet inte föregripas genom någon åtgärd från riksdagen, varför motion N345 yrkande 5 bör avslås.

Skadeståndsansvar för multinationella företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör skadeståndsansvar för multinationella företag. Utskottet hänvisar till pågående arbete på såväl nationell som internationell nivå.

Jämför reservation 15 (mp).

Motionen

I motion C317 av Birgitta Ohlsson (fp) anføres att Sverige aktivt skall stödja de länder som behöver hjälp med att bygga upp fungerande marknader. För att en marknadsekonomi skall fungera smidigt i en värld där länder befinner sig på olika nivåer i fråga om välbefinnande, demokrati och utveckling krävs enligt motionären tydliga regler så att inte den svagare parten blir utnyttjad, detta som ett led i att främja bl.a. miljöhänsyn, respekt för mänskliga rättigheter och social rättvisa. Motionären menar att bestämmelser om skadeståndsansvar har stor betydelse i det här sammanhanget. I motionen begärs ett tillkännagivande om att multinationella företag som orsakar stora skador i ett annat land än det land där moderbolaget har sitt säte inte skall kunna undgå skadeståndsansvar genom att föra över tillgångar till moderbolaget och låta det utländska dotterbolaget försättas i konkurs (yrkande 1). Det bör därutöver, enligt motionärens mening, vara möjligt att rikta ett skadeståndskrav direkt mot moderbolaget av skadelidande i ett annat land (yrkande 2).

Tidigare behandling

Lagutskottet har senast våren 2006 i sitt av riksdagen godkända betänkande 2005/06:LU14 behandlat motsvarande motionsyrkanden samt därvid redovisat pågående internationellt arbete inom OECD och FN samt det inhemska initiativet Globalt Ansvar. I betänkandet underströk lagutskottet vikten av att Sverige aktivt deltar i det internationella arbete som rör frågor om multinationella företags ansvar för sin verksamhet i olika avseenden. Därutöver nämnde lagutskottet att det inom EU redan finns

gemensamma regler om vilka domstolar som skall ta hand om skadeståndsfrågor och som ser till att domar avseende skadestånd också kan verkställas om den som orsakat skadan finns i ett annat medlemsland. Arbetet drivs nu vidare med att förhandla fram gemensamma regler för vilket lands lag som skall tillämpas i de internationella situationerna. I förhandlingarna om den s.k. Rom II-förordningen driver regeringen en linje som tillgodoser den skadelidandes intressen. Lagen på den plats där skadan uppkommit skall i första hand tillämpas. För exempelvis miljöskador skall den skadelidande också ha möjlighet att välja lagen i landet där den händelse som orsakade skadan inträffade, om den är mer förmånlig. Regeringen stöder också ett fortsatt arbete på global nivå i samma riktning. Med det anförda avstyrkte lagutskottet de då aktuella motionsyrkandena.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet konstaterar att det pågår arbete på såväl nationell som internationell nivå som får anses ligga i linje med vad som anförs i motionen. Liksom lagutskottet tidigare gett uttryck för anser civilutskottet att det är av stor vikt att Sverige aktivt deltar i det internationella arbete som rör frågor om multinationella företags ansvar för sin verksamhet i olika avseenden. Enligt utskottets mening finns det inte skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motion C317 yrkandena 1 och 2, varför den bör avslås.

Hundägares skadeståndsansvar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som rör hundägares skadeståndsansvar. Utskottet hänvisar till gällande rätt.

Bakgrund

Bestämmelser om hundägares ansvar finns i lagen (1943:459) om tillsyn över hundar och katter. Enligt 6 § har en hundägare, eller den som mottagit en hund för underhåll eller nyttjande, ett strikt skadeståndsansvar för de skador som hundar orsakar. Med strikt ansvar menas sådant ansvar som är helt oberoende av vållande (culpa). Av paragrafen framgår att det skadestånd som hundägaren betalat kan krävas tillbaka av den som vållat skadan.

I Hundansvarighetsutredningens betänkande (SOU 2003:46) Hund i rätta händer – om hundägares ansvar, föreslås att en ny lag skall ersätta 1943 års lag om tillsyn över hundar och katter. Utredningen föreslår att 6 § överförs oförändrad till den nya lagen. – En proposition med anledning av Hundansvarighetsutredningens betänkande är planerad att avlämnas till riksdagen i maj 2007.

Motionen

Staffan Danielsson och Jörgen Johansson (båda c) anser i motion C265 att en hundägare som håller sin hund kopplad under full uppsikt inte skall kunna drabbas av ansvar och kostnader i en situation där en lös hund attackerar den kopplade hunden. Enligt motionärerna kan emellertid nuvarande reglering medföra att ägaren till en kopplad hund som attackeras kan behöva betala för eventuella skador som den kopplade hunden åsamkar den attackerande hunden. En sådan ordning anser motionärerna är orimlig och föreslår därför ett tillkännagivande om att hundägares strikta skadeståndsansvar enligt lagen (1943:459) om tillsyn över hundar och katter bör modifieras.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av vad ovan redovisats har hundägare ett strikt skadeståndsansvar för de skador som hunden orsakar. Vidare framgår att en hundägare har möjlighet att kräva tillbaka det skadestånd han eller hon betalat av den som vållat skadan. I det av motionärerna anförda fallet torde, såvitt utskottet kan bedöma, skadeståndsskyldighet inte föreligga för den kopplade hundens ägare.

Utskottet kan inte komma till någon annan slutsats än att motionärerna är tillgodosedda genom gällande rätt. Motion C265 bör därför avslås.

Reservationer

- 1. Ersättningsnivån i rättsskyddsförsäkringar, punkt 1 (s, v)**
av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s) och Eva Sonidsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ersättningsnivån i rättsskyddsförsäkringar. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C298.

Ställningstagande

Liksom motionärerna i motion C298 anser vi att ersättningsnivåerna i rättsskyddsförsäkringar är alldeles för låga. Rättsskyddsbeloppet, som i de flesta försäkringsbolag är omkring 100 000 kr, har under de senaste 20 åren endast justerats marginellt medan kostnaderna för en process ökat kraftigt. Rättsskyddsbeloppet räcker ofta inte längre än till en process i första instans. Exempel på utsatta grupper som riskerar att komma i kläm är trafikskadade. De har inte heller möjlighet att få rättshjälp. Vi anser inte att det är rimligt att vissa grupper i samhället inte skall ha råd att få sin sak prövad i domstol.

Enligt vår uppfattning bör inte ersättningsnivåerna regleras i lag. Där emot anser vi att regeringen bör se över de ekonomiska möjligheterna för enskilda, framför allt trafikskadade, att driva processer. Vi befarar att den aviserade överföringen av kostnaderna för trafikskadade till trafikförsäringen kan komma att leda till fler processer. Enligt vår mening bör regeringen i direktiven till den kommande utredningen om trafikförsäringen i framtiden uppmärksamma problematiken och ge utredaren i uppdrag att se över frågan.

Vad som nu anförts bör riksdagen, med bifall till motion C298, som sin mening ge regeringen till känna.

- 2. Överfallsskyddet i hemförsäkringar, punkt 2 (s)**
av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Ameer Sachet (s) och Eva Sonidsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om överfallsskyddet i hemförsäkringar. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2006/07:C228.

Ställningstagande

När motsvarande motionsförslag behandlades av lagutskottet våren 2005 beklagade lagutskottet att några närmare överväganden i frågan inte redovisats i lagstiftningsärendet om en ny försäkringsavtalslag. Vid den senaste behandlingen av frågan våren 2006 avstyrktes de då aktuella motionerna med hänvisning till att Justitiedepartementet avsåg att göra en översyn av den aktuella frågan (bet. 2004/05:LU17 och bet. 2005/06:LU14).

Vi anser alltjämt att det är angeläget att överväga behovet av en reglering för den situation som behandlas i motionen. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad som nu anförs bör riksdagen, med delvis bifall till motion C228, som sin mening ge regeringen till känna.

3. Överfallsskyddet i hemförsäkringar, punkt 2 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om överfallsskyddet i hemförsäkringar. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C228.

Ställningstagande

Många som tecknar en hemförsäkring utgår från att försäkringen även täcker skador orsakade av våld i hemmet. Flertalet försäkringsbolag har emellertid gjort undantag i försäkringsvillkoren för rätten till ersättning när försäkringstagaren utsatts för våld i hemmet av närstående. Enligt min mening är det tydligt att avtalsfriheten i detta fall vilar på en manlig norm, vilket leder till orimliga konsekvenser för kvinnor och barn som blivit miss-handlade av en annan familjemedlem. Jag anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till lagstiftning som innebär att överfallsskyddet i hemförsäkringen även gäller för personer som utsatts för våld av en medförsäkrad familjemedlem.

Vad som nu anförs bör riksdagen, med bifall till motion C228, som sin mening ge regeringen till känna.

4. Nedsättning av försäkringsersättning, punkt 3 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om nedsättning av försäkringsersättning. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ju312 yrkande 1.

Ställningstagande

Brottsoffer kan i många fall drabbas av allvarliga ekonomiska konsekvenser till följd av ett brott. De allra flesta har en hemförsäkring som täcker olika händelser. Många försäkringsbolag friskriver sig dock från det ekonomiska ansvaret i fall där offret t.ex. betett sig på ett visst sätt. Vissa villkor är helt legitima medan andra måste betraktas som oskäligen. Liksom motionärerna bakom motion Ju312 anser jag att det bör göras en översyn av försäkringsbolagens försäkringsvillkor för att undvika oskäligen villkor. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad som nu anförs bör riksdagen, med bifall till motion Ju312 yrkande 1, som sin mening ge regeringen till känna.

5. Information vid försäkringsfall, punkt 4 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om information vid försäkringsfall. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2006/07:C230.

Ställningstagande

Försäkringsbolag är inte skyldiga att meddela efterlevande om utfallande försäkringar. Enligt min uppfattning framstår detta som otidsenligt. Det är inte rimligt att dödsbon skall gå miste om utfallande försäkringar på grund av att de saknar kännedom om försäkringarna. Vid individuella försäkringar torde det numera inte vara förenat med några tekniska svårigheter för försäkringsbolagen att hålla sig informerade om försäkringstagarnas dödsfall. Även vad gäller kollektiva försäkringar borde försäkringsbolagen kunna skapa system för att få kännedom om försäkringsfall som utgörs av försäkringstagarens död. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad som nu anförts bör riksdagen, med delvis bifall till motion C230, som sin mening ge regeringen till känna.

6. Könsneutrala försäkringspremier, punkt 5 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om könsneutrala försäkringspremier. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C285.

Ställningstagande

Jag anser att diskrimineringsförbudet i lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering även bör omfatta försäkringstjänster. Regeringen bör därför snarast återkomma till riksdagen med lagförslag som innebär förbud mot könsdiskriminerande försäkringspremier.

Vad som nu anförts bör riksdagen, med bifall till motion C285, som sin mening ge regeringen till känna.

7. Trafikförsäkringen i framtiden, punkt 6 (s, v)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s) och Eva Sonidsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om trafikförsäkringen i framtiden. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C302 och avslår motion 2006/07:Sf296 yrkande 8.

Ställningstagande

Den allmänna försäkringen omfattar hela folket och ger ersättning för inkomstbortfall vid sjukdom eller skada, oavsett orsaken, samtidigt som den finansieras av hela den arbetsföra befolkningen. Försäkringen ger ett grundskydd, vilket kan kompletteras med andra ersättningsanordningar. Trafikförsäkringen är ett sådant obligatoriskt men privat arrangemang som ger de trafikskadade ett ekonomiskt skydd utöver det som den allmänna försäkringen tillhandahåller.

Regeringen har aviserat att man har för avsikt att överföra kostnaderna för trafikskadorna till trafikförsäkringen. Att på detta sätt utvidga trafikförsäkringens ansvar till att omfatta vad som nu täcks av den allmänna försäkringen utgör ett principiellt betydelsefullt avsteg från socialförsäkringssystemets generella räckvidd som utifrån våra utgångspunkter är helt oacceptabelt. Den aviserade förändringen kommer t.ex. att leda till höjda premier, vilket blir mycket kännbart för vissa grupper i samhället.

I sammanhanget bör uppmärksammas att frågan om att överföra kostnaderna för trafikskadorna till trafikförsäkringen också har övervägts av Personskadekommittén i utredningsbetänkandet (SOU 2002:1) Samordning och regress. Utredningen kom fram till att inte förorda ett utvidgat ansvar för trafikförsäkringen.

På grund av det anförda anser vi, liksom motionärerna i motion C302, att trafikförsäkringen måste behållas som en generell försäkring.

Vad som nu anförts bör riksdagen, med bifall till motion C302 och med avslag på motion Sf296 yrkande 8, som sin mening ge regeringen till känna.

8. Trafikförsäkringen i framtiden, punkt 6 (mp)

av Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om trafikförsäkringen i framtiden. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Sf296 yrkande 8 och avslår motion 2006/07:C302.

Ställningstagande

Alkolåsutredningen föreslog bl.a. att det ekonomiska ansvaret för trafikolyckor bör överföras till trafikförsäkringen där alkolås kan vara ett kriterium för en sänkning av försäkringspremierna. Jag anser att regeringen bör ge en utredning i uppdrag att med utgångspunkt i Alkolåsutredningens förslag i utredningsbetänkandena (SOU 2005:72) Alkolås – nyckel till nollvisionen och (SOU 2006:72) Öppna möjligheter till alkolås närmare överväga den praktiska utformningen av trafikförsäkringen i framtiden. Det system som finns i Finland bör vara av intresse i sammanhanget.

Vad som nu anförts bör riksdagen, med bifall till motion Sf296 yrkande 8 och med avslag på motion C302, som sin mening ge regeringen till känna.

9. Försäkringsbolagens insyn i belastningsregistret, punkt 7 – motiveringen (s)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Ameer Sachet (s) och Eva Sonidsson (s).

Ställningstagande

Försäkringsbolagen har redan i dag möjlighet att differentiera premierna efter skaderisk. Vi anser inte att bolagen bör ges insyn i belastningsregistret för att få möjligheter till ytterligare differentiering av premierna. Motion T420 yrkande 5 bör därför avslås.

10. Försäkringsbolagens insyn i belastningsregistret, punkt 7 (mp)

av Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om försäkringsbolagens insyn i belastningsregistret. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:T420 yrkande 5.

Ställningstagande

Försäkringsbolagen gör redan i dag riskbedömningar av enskilda försäkringstagare vid tecknandet av trafikförsäkringar. Eftersom försäkringsbolagen inte har tillgång till information från belastningsregistret blir bedömningen av skaderisken grov och leder till att skötsamma bilister betalar för höga premier. En större möjlighet till sakligt grundad differentiering vid premiesättningen skulle enligt min mening skapa större utrymme för lägre premier för försäkringstagare som vidtar aktiva säkerhetsåtgärder genom att t.ex. installera alkolås. Mot den redovisade bakgrunden anser jag, liksom motionären i motion T420, att försäkringsbolagen i enlighet med vad Alkolåsutredningen föreslagit bör ges insyn i belastningsregistret. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad som nu anförts bör riksdagen, med bifall till motion T420 yrkande 5, som sin mening ge regeringen till känna.

11. Jämkning av trafikskadeersättning, punkt 8 (mp)

av Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om jämkning av trafikskadeersättning. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C291 och 2006/07:T420 yrkande 14.

Ställningstagande

Jämkning av trafikskadeersättning till en förare som varit rattfull kan, enligt gällande regler, endast ske om körningen varit vårdslös. Om någon vårdslöshet inte kan bevisas utgår full trafikskadeersättning.

Enligt min mening är det i högsta grad vårdslöst att köra bil berusad. Att full ersättning utgår till en förare som gjort sig skyldig till rattfylleri tycker jag är stötande. Jag anser därför att trafikskadelagens ersättningsregler snarast behöver ändras så att full ersättning inte skall kunna utgå till en förare som gjort sig skyldig till ett sådant brott. Det får ankomma på regeringen att lägga fram erforderliga lagförslag.

Vad som nu anförs bör riksdagen, med bifall till motionerna C291 och T420 yrkande 14, som sin mening ge regeringen till känna.

12. Handläggning av trafikskadeärenden m.m., punkt 9 (s, mp)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Ameer Sachet (s), Jan Lindholm (mp) och Eva Sonidsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om handläggning av trafikskadeärenden m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C247 och avslår motion 2006/07:C221 yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Liksom motionärerna i motion C247 anser vi att trafikskadade måste få en betydligt starkare ställning i förhållande till försäkringsbolagen vid regleringen av skador. Frågan om försäkringsbolagens handläggning av trafikskadeärenden har varit föremål för överväganden i två rapporter från Finansinspektionen och i en rapport från Socialstyrelsen. Rapporterna bereds nu inom Regeringskansliet. Enligt vår uppfattning finns det många bra förslag i rapporterna som syftar till att stärka de trafikskadades situation. Vi anser att regeringen bör prioritera detta beredningsarbete och snarast återkomma till riksdagen med förslag som bygger på förslagen i rapporterna.

Därutöver anser vi att det är viktigt att försäkringsbolagen vidtar åtgärder för att effektivisera och förbättra skaderegleringen. Regeringen bör ge Finansinspektionen i uppdrag att driva på en sådan utveckling.

Vad som nu anförts bör riksdagen, med bifall till motion C247 och med avslag på motion C221 yrkandena 1–4, som sin mening ge regeringen till känna.

13. Handläggning av trafikskadeärenden m.m., punkt 9 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om handläggning av trafikskadeärenden. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C221 yrkandena 1–4 och avslår motion 2006/07:C247.

Ställningstagande

Vid regleringen av trafikskador, särskilt de svårbedömda pisksnärtsskadorna, hamnar ofta den trafikskadade i underläge gentemot försäkringsbolaget. Enligt min mening beror detta bl.a. på att försäkringsbolagen har tillgång till fler läkare vid bedömningen och att bolagen numera sällan beviljar juridiskt ombud till den drabbade. Jag vill också peka på den beroendeställning som finns mellan försäkringsbolagets läkare och försäkringsbolaget. Det är också anmärkningsvärt att försäkringsbolagets läkare i sin funktion som sakkunnig inte står under tillsyn av Socialstyrelsen.

Finansinspektionens rapporter ger, enligt min mening, inte tillräckligt underlag för att fatta beslut om vilka åtgärder som bör vidtas. Jag anser i stället att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att se över försäkringsbolagens handläggning av trafikskadeärenden och försäkringsbolagens egna läkares roll. Utredningen bör också överväga frågan om hur försäkringsbolagens handläggningstider skall kunna förkortas och bli mer förutsebara.

Vad därefter gäller rätten till omprövning av ersättningsbeslut anser jag att det i lagstiftningen bör göras klart att det finns rätt till omprövning av skadefall som inträffat före år 1976. Det får ankomma på regeringen att lägga fram erforderliga lagförslag.

Vad som nu anförts bör riksdagen, med bifall till motion C221 yrkandena 1–4 och med avslag på motion C247, som sin mening ge regeringen till känna.

14. Skadeståndsansvar för atomskador, punkt 10 (mp)

av Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skadeståndsansvar för atomskador. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:N345 yrkande 5.

Ställningstagande

Kärnkraftsolyckor inträffar sällan men kan få oerhörda konsekvenser om och när de inträffar. Liksom motionärerna i motion N345 anser jag att reaktorägarnas skadeståndsansvar skall vara obegränsat. Det måste också finnas en hög betalningsförmåga om t.ex. reaktorägaren går i konkurs. Enligt min mening bör kravet på betalningsförmåga höjas till 70 miljarder kronor per reaktor. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad som nu anförs bör riksdagen, med bifall till motion N345 yrkande 5, som sin mening ge regeringen till känna.

15. Skadeståndsansvar för multinationella företag, punkt 11 (mp)

av Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skadeståndsansvar för multinationella företag. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C317 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Jag delar de synpunkter som förs fram i motionen om vikten av att det finns tydliga regler till skydd för den svagare parten när parter från olika länder samarbetar och dessa länder befinner sig på olika nivå vad gäller välstånd, demokrati och utveckling. Bestämmelser om skadestånd är en del i detta. Liksom motionären i motion C317 anser jag att ett multinationellt företag som förorsakat stora skador i ett annat land än det där moderbolaget har sitt säte inte bör kunna komma undan ansvar genom att föra över tillgångarna till moderbolaget och låta dotterbolaget försättas i konkurs. Det bör vara möjligt för de skadelidande att rikta skadeståndskrav mot moderbolaget även om detta finns i ett annat land. Det är också viktigt, särskilt för fattiga utvecklingsländer, att transnationella företag inte ges möj-

lighet att bryta mot mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga regler eller att bedriva miljöskadlig verksamhet utan att rättsliga åtgärder kan vidtas. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad som nu anförts bör riksdagen, med bifall till motion C317 yrkandena 1 och 2, som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Nedsättning av försäkringsersättning och Information vid försäkringsfall, punkterna 3 och 4 (s)

Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Ameer Sachet (s) och Eva Sonidsson (s) anför:

Vad gäller nedsättning av försäkringsersättning och information vid försäkringsfall utgår vi från att dessa frågor kommer att följas upp i enlighet med vad riksdagen tidigare uttalat (bet. 2004/05:LU4 och bet. 2005/06:LU14) Vi har därför valt att inte reservera oss.

2. Könsneutrala försäkringspremier, punkt 5 (s)

Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Ameer Sachet (s) och Eva Sonidsson (s) anför:

Vi anser att frågan om könsneutrala försäkringspremier är viktig. Enligt vår uppfattning bör regeringen prioritera frågan.

Eftersom frågan är föremål för beredning inom Regeringskansliet har vi slutligen stannat för att inte reservera oss. Vi avser dock att noga följa frågan.

3. Könsneutrala försäkringspremier, punkt 5 (mp)

Jan Lindholm (mp) anför:

Jag anser i princip att försäkringspremier bör vara könsneutrala och att diskriminering i fråga om försäkringstjänster är oacceptabelt. En lagstiftning om könsneutrala försäkringspremier kan emellertid innebära en mängd svår-lösta problem. Det finns ett flertal frågor som bör utredas varför jag inte är beredd att nu ta ställning till frågan i sak. Några exempel:

Globaliseringen gör det i ökad utsträckning möjligt för den som inte önskar ställa upp på könsneutrala försäkringspremier att anlita bolag som den svenska rätten inte når och som mycket väl kan använda diskriminering som en affärsidé och ett säljkoncept.

Om Sverige ensamt inför ett förbud skulle personer av det kön som missgynnas av ett förbud ges incitament att i stället söka sig till utländska försäkringsbolag som inte behöver tillämpa förbudet och därför kan erbjuda lägre premier för en viss försäkring. Samtidigt skulle personer i utlandet av det kön som gynnas av förbudet i högre utsträckning kunna komma att vända sig till de svenska bolagen. Följden av detta skulle bli s.k. moturval, dvs. att balansen mellan olika risker rubbas i dessa bolag. I den mån detta inträffar skulle det leda till höjda premier eller ytterst till att bolag avstår från att meddela vissa försäkringar. En annan möjlig konsekvens av ett diskrimineringsförbud i Sverige skulle å andra sidan kunna vara att personer som gynnas av ett sådant förbud söker sig hit från andra länder.

Ytterligare en fråga som komplicerar detta med könsneutrala premier är att vissa könsspecifika risker kanske bör få möjlighet att slå igenom på premierna. Man kan fundera på om kvinnor skall vara med och dela på kostnaden för att unga män förorsakar fler olyckor än kvinnor. Det är just i det sammanhanget lika relevant att använda kön som att använda ålder som en selektion av risk kopplat till avgiftsnivå. Många försäkringsbolag använder idag inte bara kön och ålder utan även andra parametrar som exempelvis ort och boendeform som underlag för premiesättning eftersom det är parametrar som anses återspegla risken. Det är möjligt att det finns flera områden där kön kan vara en ytterst relevant faktor att använda för att skapa rättvisa och ge möjlighet till positiva stimulanser för konsumenterna. I de fall kön är en stark faktor för den risk bolagen tecknar så är det inte orimligt att försvara att könsskillnader inte är en diskriminering. Att försvara skillnader kopplat till kön är dock idag ett så brännbart ämne att det måhända inte är möjligt att försvara hur logiskt det än kan tyckas varför jag inte anser att tiden är mogen för att avgöra i vilken grad det är rätt eller fel att hävda att differentierade premier kopplat till kön alltid är att betrakta som diskriminering.

Med hänvisning till dels vad jag nu anfört, dels till att frågan är föremål för beredning inom Regeringskansliet har jag valt att inte reservera mig.

4. Jämkning av trafikskadeersättning, punkt 8 (s)

Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Ameer Sachet (s) och Eva Sonidsson (s) anför:

Vi anser att frågan om det bör införas en möjlighet att jämka trafikskadeersättning om föraren varit rattfull är viktig. Överväganden har gjorts i departementspromemorian (Ds 2006:12) Trafikförsäkringsfrågor m.m. Enligt vår uppfattning bör regeringen prioritera denna fråga.

Eftersom frågan är föremål för beredning inom Regeringskansliet har vi slutligen stannat för att inte reservera oss. Vi avser dock att noga följa frågan.

5. Skadeståndsansvar för atomskador, punkt 10 (s)

Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Ameer Sachet (s) och Eva Sonidsson (s) anför:

Enligt vår uppfattning bör skadeståndsansvaret för atomskador i första hand bäras av kärnkraftsindustrin och ett obegränsat ansvar bör därför införas så snart som möjligt. Atomansvarsutredningen har i utredningsbetänkandet (SOU 2006:43) Översyn av atomansvaret föreslagit att det för innehavaren av en kärnteknisk anläggning i Sverige som huvudregel skall införas ett obegränsat skadeståndsansvar med finansiell täckning upp till 1 500 miljoner euro. Atomansvarsutredningens utredningsbetänkande är för närvarande föremål för beredning inom Regeringskansliet.

Med hänvisning till det pågående beredningsarbetet har vi valt att inte reservera oss.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:Ju312 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning med uppgift att se över försäkringsvillkor gällande brottsskadeersättning för att undvika oskäligen villkor.

2006/07:C221 av Egon Frid m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning som ser över försäkringsbolagens handläggning av trafikskadeärenden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen ska tillsätta en utredning som granskar försäkringsbolagens egna läkares roll vid personskadereglering, innefattande frågor om försäkringsläkarnas lojalitetsförhållande gentemot bolaget, deras medicinska ansvar och vilken vikt som i skaderegleringen tillmätts försäkringsläkarnas bedömning jämfört med de behandlande läkarnas bedömning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utredningen även bör omfatta frågan om hur försäkringsbolagens handläggningstider ska kunna bli kortare och mer förutsägbara.
4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att rätten till omprövning av ersättningsbeslut gäller alla trafikskadade personer oavsett vilket år skadan inträffat.

2006/07:C228 av Egon Frid m.fl. (v):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om att överfallsskyddet i hemförsäkringen även ska gälla för en skadelidande som utsatts för våld av en medförsäkrad familjemedlem enligt vad i motionen anförs.

2006/07:C230 av Anita Brodén (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samordning mellan myndigheter samt automatisk försäkringsutbetalning till efterlevande.

2006/07:C247 av Hans Hoff och Sven-Erik Österberg (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en översyn av hur reglering av ersättning vid personskador som uppkommit i trafiken, med syfte att stärka den skadades ställning vid tvist, genomförs.

2006/07:C265 av Staffan Danielsson och Jörgen Johansson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det i dag strikta hundägaransvaret bör förändras.

2006/07:C285 av Egon Frid m.fl. (v):

Riksdagen begär att regeringen snarast återkommer till riksdagen med förslag på lagförändring som innebär att diskrimineringsförbudet även innefattar försäkringar.

2006/07:C291 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en ändring i trafikskadelagen så att full trafikskadeersättning inte utgår till den som kört rattfull.

2006/07:C298 av Sven-Erik Österberg och Hans Hoff (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av uppräknat rättsbelopp hos försäkringsbolagen i tvister gällande personskador i samband med trafikolyckor.

2006/07:C302 av Carina Moberg m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om vikten av att trafikförsäkringen behålls som en generell försäkring.

2006/07:C317 av Birgitta Ohlsson (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att multinationella företag som orsakar stora skador inte ska kunna komma undan skadeståndsansvar genom att låta utländska dotterbolag gå i konkurs.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skadeståndskrav ska kunna riktas mot moderbolaget av skadelidande i ett annat land.

2006/07:Sf296 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning med uppgift att se över en praktisk utformning av trafikförsäkringen byggd på förslagen i alkoholutredningen.

2006/07:T420 av Karin Svensson Smith m.fl. (mp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att försäkringsbolagen bör ges insyn i belastningsregistren för att få ett tillförlitligt underlag för att differentiera försäkringspremierna efter skaderisk.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att avskaffa nuvarande regel om trafikskadeersättning till rattfulla förare som själva medverkat till sina skador.

2006/07:N345 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att obegränsat skadeståndsansvar vid kärnkraftsolyckor ska införas.